

ÚTON A FENNTARTHATÓSÁG FELÉ AJÁNLÁS RENDEZVÉNYSZERVEZŐKNEK

TARTALOMJEGYZÉK

1	Fenntarthatósági intézkedések koordinálása - a fenntarthatósági munkatárs szerepe.	2
2	Hulladék megelőzés.....	2
3	Szelektív hulladékgyűjtés	3
4	A rendezvény területének megóvása.....	4
5	Közösségi közlekedés kommunikálása	5
6	Étkeztetés megszervezése.....	6
7	Ingyenes ivóvíz biztosítása a látogatók számára	6
8	Környezetbarát tisztítószer használata	7
9	Papír és textil termékek gyártása, beszerzése	8
10	Adatszolgáltatás – környezeti hatások mérése.....	9

Készült:

A Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Karának közreműködésével.

2021.

FENNTARTHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK KOORDINÁLÁSA - A FENNTARTHATÓSÁGI MUNKATÁRS

SZEREPE

Szükséges a szervezeteknél egy olyan munkatárs, aki a fenntarthatósági szempontokat minden szervezeti alegységben képviselni tudja, ugyanakkor megfelelő ismeretekkel rendelkezik az adott területen.

A fenntarthatósági munkatárs szerepe, hogy támogassa a szervezést végző kollégáit azzal, hogy monitorozza az általuk végzett feladatokat és javaslatokat tesz a fenntarthatósági szempontok érvényesítésére. Szintén ez a munkatárs tudja abban segíteni a szervezetet, hogy a kitűzött fenntarthatósági célok (mint például a repohár-rendszer vagy a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése), ténylegesen megvalósuljanak. Ezeknek a változásmenedzsmenttel járó folyamatoknak az operatív koordinációjában is proaktív módon tud részt venni. Mivel sok kisebb szervezetben egyedül a rendezvény főszervezőjének van teljes rálátása a szervezés egészére, ezért kézenfekvő, hogy ő maga lássa el a fenntarthatósági koordinációt. Azonban mivel neki nem minden esetben van ehhez kellő tájékozottsága, érdemes bevonni akár önkéntes alapon egy civil szervezeti munkatársat, vagy segítséget kérni más rendezvények szervezőitől. Nagyobb rendezvények esetében mindenképpen szükséges egy dedikált munkatárs erre a feladatra. Külön alkalmazni valakit nem feltétlenül kell – a szervező csapaton belül is megtalálhatjuk a fenntarthatóság iránt leginkább elkötelezett munkatársat, akit felkérhetünk arra, hogy a szervezés egészét segítse fenntarthatóvá tenni.

Ennek a munkatársnak a másik fontos feladata, hogy a rendezvényhez kapcsolódó hatások méréséhez szükséges adatokat összegyűjtse, azokat összehasonlítsa a korábbi évekkkel, és így mérje a bevezetett intézkedések hatékonyságát, valamint ezek alapján kijelölje a további fenntarthatósági intézkedések irányát.

HULLADÉK MEGELŐZÉS

- **Többször használatos poharakat állíts rendszerbe!** A legkézenfekvőbb a mosható műanyagpohár, de használhatsz üvegpoharat vagy fém bögrét is. Fontold meg a betétdíjas rendszer bevezetését!
- **Kisebb eseményeken használj porcelán tányérokat!** Ha nincs elegendő saját készleted, keress egy bérbeadó szolgáltatást, amely a mosogatást is megoldja!
- **A szívószálakat cseréld kartonra vagy szüntesd meg a használatát!** Csak annak adj szívószálakat, aki kifejezetten kéri! Tegyéél azért, hogy a vendéglátóhelyeken se kerüljön automatikusan minden pohárba!
- **Alkalmazz többször használatos kábelkötegelőt!**

- **Használd többször az arculati elemekkel ellátott dekorációs eszközöket! Ehhez érdemes ritkábban cserélni az arculatot.** A régi arculattal ellátott molinók és reklámtárgyak további hasznosítására keress olyan céget, amely fel tudja azokat dolgozni – ma már számos kreatív ötlet és megoldás van erre!
- **Csak olyan ajándéktárgyakat gyárts és adj a látogatóknak vagy a vendégeidnek, amelyek sokszor használhatók!** Kerüld az alacsony minőségű vagy hasznú termékeket, amelyek idejekorán a szemétkosárba kerülnek!
- **A takaróanyagokat (pl. kerítésre) használd fel többször, vagy keress olyan mezőgazdasági partnert, akinek szüksége lehet rá!**
- **Biztosíts csapvizet a látogatóknak, hogy kulacsaikat megtölthessék!** Biztosíts saját arculattal ellátott kulacsot a látogatóknak! A kulacsok árusításából akár extra jövedelemre is szert tehetsz.

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS

- **Tervezd meg a hulladékok útját!** Az eseményre termékként való bekerülésüktől egészen a másodlagos nyersanyagként vagy hulladékként történő eltávolításukig.
- **Írd elő a szerződésekből, hogy a vendéglátó partnerek számára kötelező a hulladékok szelektív gyűjtése!** A szerződésben retorziók is kilátásba helyezhetők azok számára, akik nem tartják be a hulladékgazdálkodás szabályait.
- **Csökkentsd a csomagolástípusok számát!** Ezzel egyszerűbbé és lényegesen gazdaságosabbá is válik a hulladékkezelés.
- **Különböző típusú hulladékokhoz különböző színű zsákokat használj!** Érdemes áttetsző zsákokat is használni, mivel ezekben látható a zsák tartalma.
- **Közepes vagy nagyobb rendezvényeken törekedj a hulladékgazdálkodás minél hangsúlyosabb gépesítésére!** Olyan kukákat és konténereket válassz, amelyeket kukásautók tudnak üríteni! Egyeztess a helyi szolgáltatóval, hogy milyen eszközöket tudnak rendelkezésre bocsátani!
- **Tarts rövid képzést vagy eligazítást a takarító személyzetnek!** Kérd ki a véleményüket, hogy hol találkoznak nagy mennyiségű hasznosítható hulladékkal! Vélhetően említeni fognak olyan helyet is, amire a szervezők nem is gondoltak.
- **A hulladékgyűjtő edények feliratozásához használj messziről jól látható matricákat, színes ábrákkal, közérthető kulcsszavakkal!** Próbáld olyan kulcsszavakat használni, amelyek több nyelven is érthetőek!

- **Úgy helyezd el a hulladékgyűjtő pontokat, hogy az esemény bármely pontjáról látható legyen legalább egy szett!**
- **A hulladék elszállításának rendjéről a hulladék keletkezésének üteme alapján egyeztess a helyi elszállító partnerrel!**
- **A hulladékok elszállítása engedélyköteles tevékenység.** Csak olyan céggel/partnerrel állapodj meg, akinek erre közvetlenül vagy egy alvállalkozón keresztül engedélye van!
- **Kövessd figyelemmel a hulladék tisztaságát, és ha szennyezettséget tapasztalsz, rendezd át vagy feliratozd másképp a gyűjtőket!** Ha a szelektíven gyűjtött hulladékba túl sok egyéb anyag kerül, akkor nem veszik át a feldolgozók

A RENDEZVÉNY TERÜLETÉNEK MEGÓVÁSA

- **Érdemes előnyben részesíteni a burkolt felületeket a rendezvény helyszínének kiválasztásakor!** Részesítsük előnyben a betonozott vagy térköves területeket.
- **Amit lehet, azt inkább vizes tartályokkal rögzítsünk.** Ezzel elkerülhető a talaj fúrása és az ezzel járó esetleges rongálás.
- **Minden érintett felé kommunikáljuk, hogy felelősséggel tartozik az általa használt terület épségéért.** Szigorúan szankcionáljuk azokat, akik ezt nem veszik figyelembe. Készítsünk könnyen elérhető leírást, vagy más tájékoztató dokumentumot, ami felhívja erre a figyelmet.
- **Kerüljük a nehezen takarítható anyagok használatát (például glitter).**
- **Gondoskodjunk elég időről és személyzetről, hogy a csikkeket egyenként összeszedhessék az esemény után.** Adjunk mobil zsebhamutartót a látogatóknak, hogy minél kevesebb csikk kerüljön a földre.
- **Konzultáljunk kertészeti szakemberrel a terület helyreállításának legjobb módjáról.** Várjuk meg a megfelelő időszakot a munkákra. Komposztáljuk a nyessedéket.
- **Készítsünk tervet a szennyvíz kezelésre.** Szervezzünk folyamatos műszaki ügyeletet, hogy azonnal be lehessen avatkozni, ha szivárgás lépne fel. Gondoskodjunk a szaniter eszközök rendszeres tisztításáról és szippantásáról. Tiltuk meg szigorúan a partnereinknek a szennyvíz talajba juttatását.

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS KOMMUNIKÁLÁSA

- **Folytassunk intenzív kommunikációt, hogy minél többen válasszák a közösségi közlekedést.** Szervezzünk buszokat vagy állapodjunk meg egy telekocsi céggel. Adjunk apró ösztönzőket is azoknak, akik vállalják, hogy nem autóval jönnek.
- **Ne a parkolási lehetőségek bővítésével próbáljunk úrrá lenni a közlekedési káoszon.** Ezzel csak azt érjük el, hogy még többen jöjjenek autóval. Előnyös, ha fizetőssé tesszük a parkolást, viszont készüljünk rá, hogy ha ezt nem korlátozzuk szigorúan, akkor még többen fogják a helyiek által használt ingyenes helyeket elfoglalni.
- **Akadályozzuk meg a zöldterületeken való parkolást.** Kérjük a rendőrség segítségét a kritikus területek lezárásában. Adjunk behajtási engedélyt a helyben lakóknak.
- **Létesítsünk kerékpártárolót.** Alakítsuk ki úgy, hogy mindenki lelakatolhassa a bringáját. Biztosítsunk felügyeletet élő erővel vagy videó megfigyelés által. Vonjunk be kerékpáros szervezeteket a szolgáltatás kialakításába és üzemeltetésbe.
- **Segítsünk a közönségnek kiválasztani a CO2 barát utazási formákat.** Biztosítsunk hozzáférést egy CO2 kalkulátorhoz, vagy hasonlítsuk a weboldalunkon a különböző modalitásokkal járó környezetterhelést.
- **Vegyük fel a kapcsolatot a vasúttársasággal és az autóbusz szolgáltatóval, hogy fel tudjanak készülni a megnövekedett érdeklődésre.** A vontra 50%-os menettérti kedvezményt is kérhetünk a szolgáltatótól, így a teljes összeg felét kell fizetnie az utasoknak.
- **Készítsünk forgalomtechnikai terveket, hogy minél kevésbé zavarjuk a környéken lakók életét a megnövekedett forgalommal.** Vonjuk be a rendőröket a tervezésbe és a lebonyolításba. Ne féljünk lezárni területeket. Táblázzunk ki mindent alaposan. Gondoljunk azokra is, akik csak áthaladni szeretnének a környéken, és azokra is, akik kifejezetten a rendezvényünkre érkeznek.
- **A nemzetközi promócióban koncentráljunk azokra, akik 500 km-es távon belül laknak.** Ők kisebb eséllyel fognak repülőre ülni.

ÉTKEZTETÉS MEGSZERVEZÉSE

- **Kínálj minél több helyi alapanyagból készült ételt!** Nemcsak környezeti szempontból előnyös, de a közönség egyre gyakrabban kifejezetten keresi is mindazt, ami helyi.
- **Biztosíts változatos vegetáriánus és vegán kínálatot!** Keresz olyan partnert, akinek kifejezetten ez a profilja! Fogalmazd meg elvárásként minden étkeztető partnered felé, hogy kínáljanak húsmentes ételeket is!
- **Kerüld az adagonként csomagolt szószoikat!** Használj utántölthető és nagy kiszerezési termékeket!
- **Ne használj eldobható műanyag táányérokot és evőeszközöket!** Kisebb és biztonságosabb rendezvényeken használj mosható porcelánt és üveget. Ahol ez veszélyes lehet, ott papír és fa alapanyagút. Lebomló bioműanyagot csak ott használj, ahol a visszagűjtés és a komposztálás is megoldott!
- **Ne használj eldobható műanyagpoharakat!** A mosható poharakat részesítsd előnyben! Bérelj, vagy gyártass saját arculattal ellátott eszközöket!
- **Szívószál nélkül kínáld az italokat!** Csak annak adj szívószálat, aki kifejezetten kéri, és neki is csak papírból készültet! Dönthetsz úgy, hogy teljesen beszünteted, megtiltod a szívószál használatát a rendezvényeden.
- **Bánj takarékosan az étellel!** Úgy állapítsd meg az adagokat, hogy minél kevesebb kerüljön a szemetesbe! A fogyasztható maradékot add át egy erre szakosodott civil szervezetnek, a lehető leghamarabb!
- **A veszélyes hulladékok elszállítására köss megállapodást egy erre szakosodott vállalkozóval!** Ide sorolható a fogyasztásra alkalmatlan ételmaradék és a használt sütőolaj. Gyűjtsd ezeket kifejezetten erre szolgáló hordókban, edényekben!

INGYENES IVÓVÍZ BIZTOSÍTÁSA A LÁTOGATÓK SZÁMÁRA

- **Hívd fel a látogatók figyelmét** arra, hogy hozzák magukkal a saját poharukat, kulacsukat, amit majd csapvízzel feltölthetnek!
- **Az ingyenes csapvízhez jutás lehetőségét tüntesd fel a honlapon, social media felületein is!**

- **Jelöld térképen** az ingyenes ivóvízvételi pontokat, és a helyszínen is jelzéssel lásd el őket!
- Folyamatosan **ellenőrizd a csapvíz minőségét** a biztonságos vízellátás megteremtése érdekében!
- **Árusíts logóval ellátott kulacsot!**
- **Tűzd ki célul a PET palackos víz betiltását!** Amint készen állsz rá, és az alternatívák feltételeit megteremtetted, tiltsd be!
- **Csökkentsd a vízfogyasztás mértékét, és másokat is ösztönözz erre!**
- **Alkalmazz víztakarékos technológiát!**
- **Használj víztakarékos WC-eket!** Vezesd be a nyomógombos vízcsapok, illetve az olyan vízcsapok használatát, amelyek meghatározott idő után automatikusan elzáródnak! Gondoskodj arról, hogy ne csöpögjenek a vízcsapok!
- Hívd fel a látogatók figyelmét a víztakarékos zuhanyzásra, a vízpazarlás mellőzésére!

KÖRNYEZETBARÁT TISZTÍTÓSZEREK HASZNÁLATA

A Magyarországon leginkább elterjedt környezetbarát minősítésű tisztítószereken az alábbi két védjegyet keresd!

- **EU Ecolabel:** A környezetbarát termékek és szolgáltatások európai védjegy azzal a céllal, hogy ösztönözzék a vállalkozásokat környezetbarát termékek és szolgáltatások piacra vitelére. Ez a címke garantálja a fogyasztóknak a termék kiváló környezeti tulajdonságait és a magas minőségét.
- **Környezetbarát termék:** A termék kedvezőtlen környezeti hatásai jelentősen kisebbek, mint a hasonló célra szolgáló termékeké. Használatnak lényege, hogy a

piaci előnyben részesülhessenek azok a termékek, melyek bizonyítottan kisebb mértékű terhelést jelent környezetükre, mint riválisaik (újrahasznosított, újratölthető, komposztálható, csökkentett erőforrás felhasználás, nincs veszélyes anyag tartalma)

PAPÍR ÉS TEXTIL TERMÉKEK GYÁRTÁSA, BESZERZÉSE

Textil termékekre vonatkozó legelterjedtebb védjegyek:

- **Global Organic Textile Standard:** rendkívül szigorú minősítési rendszer, amely a környezetvédelmi, emberi, fair üzleti és versenyszempontokat egyaránt kontrollálja.
- **Oeko Tex Standard 100**
- **Fair Trade:** az etikus gazdálkodás egyik fontos területe, amely méltányos árakon, tisztességes munkakörülmények között állít elő termékeket, az adott földrajzi területhez igazodóan a lehetőség szerint minél jobban törekedve a fenntartható fejlődés követel.

Papír termékekre vonatkozó legelterjedtebb védjegyek:

- **FSC:** Az FSC címke és minősítési rendszer a faipari termékek vásárlóinak segítségével küzd egy felelősebb és fenntarthatóbb globális erdőgazdálkodásért.
- **PEFC:** A PEFC™ tanúsítás igazolja, hogy a teljes ellátási láncban nyomonkövethető módon biztosított a fenntartható kitermelés és előállítás fa- és papíripari termékekre vonatkozóan.

További védjegyek elérhetőek az alábbi linkeken:

<http://www.ecolabelindex.com/>

<https://www.gasztrohos.hu/vedjegyek>

ADATSZOLGÁLTATÁS – KÖRNYEZETI HATÁSOK MÉRÉSE

A környezeti hatások mérésénél a legdivatosabb és egyben a legteljesebb mérési szempont a klímaváltozásra gyakorolt hatás mérése. Ezt általában CO₂ kibocsátás tonnájában szokás mérni. A nehézséget itt az okozza, hogy a legpontosabb értékhez úgy lehet jutni, ha a rendezvény megszervezése során felépült teljes értékláncot elemezzük. Ugyanakkor a legnagyobb szennyezőanyag-kibocsátással járó tevékenységek jól felmérhetők, így többnyire nagy pontossággal megbecsülhető a CO₂ kibocsátás. Ilyen, komoly kibocsátással járó tevékenységek például a közönség rendezvényre való utazásának a módja (közlekedési eszköz), a keletkezett hulladék mennyisége, az elhasznált elektromos energia vagy a vízfogyasztás.

- Az **utazási szokásokat** legjobban szintén kérdőívvel tudjuk mérni, de tehetünk becsléseket a parkoló autók száma alapján is, vagy a közösségi közlekedési opciók kapacitásának ismeretében.
- Az **elszállított hulladék** mennyiségét mindenképpen hulladéktípusonként kell rögzíteni. Ebben az elszállító partner lesz segítségünkre. Ha nem tonna vagy köbméter alapon számolunk el velük, hanem valamilyen egységáras módon (például fuvaronként vagy naponként), akkor is ragaszkodjunk a pontos, mérési jegyekkel vagy szállítólevelekkel történő adatszolgáltatáshoz.
- Az **áram- és vízfogyasztást** sok rendezvény eleve külön méri. Amennyiben nem, akkor tehetünk becsléseket egy rendezvényhelyszín egyhavi fogyasztása alapján (tehát az adott havi fogyasztást elosztjuk a hónap összes rendezvénynapjának a számával, és felszorozzuk annyival, ahány napos a mi rendezvényünk volt).
- Szintén jelentős kibocsátással jár a **rendezvényen biztosított catering szolgáltatás, ezen belül is az itt fogyasztható ételek előállítása**. Ezzel kapcsolatban a szolgáltatók tudnak pontos adatokat nyújtani.
- Egy másik kritikus terület lehet, ha egy adott rendezvényre **nagyobb mennyiségben gyártatunk eszközöket, kellékeket**. Az ilyen beszerzések esetén a felhasznált anyagok súlya enged leginkább arra következtetni, hogy mennyi környezeti terheléssel járt az előállítás (például: 300 kg papír a programfüzetekhez, 180 kg molinó a hirdetésekhez). Ezeket a számokat is minden esetben a gyártó tudja nekünk megmondani.

- Végezetül ne feledkezzünk el a **szállítási távolságokról!** Bár nehéz lenne minden egyes jármű esetében kimutatást végezni, de legalább a legnagyobb mennyiségeket megmozgató szolgáltatókat érdemes megkérdezni, hogy mennyi súlyt mozgattak meg milyen távolságról. /Példa: egy komplett színpadhoz szükséges 10 tonnás rakományt 250 kilométerről szállító cég összesen 1000 kilométert fuvaroz a kamionjával; és 10.000 tonnakilométernyi szállítással jár a tevékenysége. Ez mintegy fél tonna CO₂ kibocsátást eredményez./

Az adatok gyűjtése melletti fontos érv, hogy a környezet terhelése érdekében végzett erőfeszítéseket legjobban úgy tudjuk értékelni, ha összevetjük több év hasonló adatait egymással. Ha például azt látjuk, hogy első évben a hulladékunknak csak 15%-át sikerült hasznosítani, akkor megállapíthatjuk, hogy fejlesztenünk kell a hulladékgazdálkodási módszerünkön. Ha a következő évben ez az érték például 30%-ra ugrik, akkor biztosak lehetünk, hogy az elvégzett fejlesztések megfelelők és eredményesek voltak.